

Praha, dne 24. ledna 1966.

Antonín Schier :

" Svým synům o počátcích českého horolezectví . "

Vysoké hory se svými nebetyčnými vrcholy budily v prvních lidech posvátnou hrůzu. Ve své úzkosti na nich primitivní člověk usídlil své bohy, obry, skřítky i jiné nadpřirozené bytosti. Věřil, že nelze beztrestně vstoupit a proniknout do říše těchto božstev. S těmito názory se ještě dnes setkáme v Himalájích.

Existenční boj záhy donutil člověka, aby jako lovec zvěře, bylinkář, hledač drahých kamenů a vzácných rud, potlačil strach a pustil se dále a výše do hor. Tito lidé byli důležitými předchůdci turistů i horolezců, poněvadž odstraňovali z lidských myslí hrůzu z horských výšek. Nebyli sportovci, poněvadž jejich výstupy byly hospodářského rázu.

Po nich pronikají do hor vědci puze ní touhou po zvýšeném poznání v zeměpisě, fyzice, geologii a jiných přírodních vědách. Z čistě vědeckých pohnůtek byly uskutečněny prvovýstupy na následující alpecké velikány :

roku 1786	Montblanc	4810 m
1799	Grossglockner	3798 m
1804	Ortler	3902 m
1811	Jungfrau	4163 m
1812	Finsteraarhorn	4275 m

Byly podniknuty ještě se značnou dávkou obav a nejistoty. Vždyť první přemožitelé Montblancu sepsali před výstupem poslední vále. /Viz Theodor Wundt: Zermatt und seine Berge str. 2 /

Alpinismus vznikl až teprve tehdy, když lidé úplně ztratili hrůzu z horských výšek. ^{*)} Bylo to okolo roku 1850. Tehdy se zrodilo sportovní horolezectví a nastoupilo ihned cestu k vítěznému rozmachu.

Uvedu doklady z švýcarských Alp. Ale stejně by bylo lze čerpat doklady z Alp francouzských či rakouských.

Roku 1848	zlezen prvně	Grenzgipfel/Monte Rosa Gruppe/	
1855	"	Dufourspitze	4638 m
1858	"	Dom	4554 m
1859	"	Rimpfischhorn	4203 m
1860	"	Alphubel	4207 m
1860	"	Col de Valpelline	3562 m
1861	"	Nordend	4612 m
		Lyskamm	4538 m
		Weisshorn	4512 m
		Castor	4230 m

*)

Když strach z hor vystřídala láska k horám.

- 1862 Täschhorn 4498 m
Dent Blanche 4364 m
1863 Parrotspitze 4463 m
Dent d Herens 4180 m
1864 Pollux 4094 m
Zinal Rothorn 4223 m
1865 Gabelhorn 4073 m
Matterhorn 4482 m

2

Alpinisté se záhy organizují. Nejdříve založen anglický Alpine club v Londýně roku 1857

rakouský Oesterreichischer Alpenverein, Wien roku 1862

švýcarský alpský klub roku 1863

italský Club alpine italiano v Turíně roku 1863

německý Deutscher Alpenverein v Mnichově roku 1869

francouzský Club Alpin Français v Paříži 1874

Rakouský a německý Alpenverein se na společné valné hromadě v Budeňské sloučily roku 1873 a od té doby užívají názvu : Deutscher und Oesterreichischer Alpenverein. /D.Oe.A.V./

Pražští Němci založili již roku 1870 odbočku Německého alpského spolku. /Sektion Prag des Deutschen Alpenvereines /.
Měla 114 členů *při svém založení* -

V roce 1897 měl D.Oe.A.V. již 42.000 členů. Z toho v Čechách :

Praha	415
Aš	121
Chab	146
Bor	75
Liberec	124
Varnsdorf	340

celkem v Čechách 1.221 členů.

Jako mnohému jinému naučili se Češi i horolezectví od svých západních sousedů Rakušanů, Němců, Švýcarů, Angličanů, Francouzů.

Mohutná organizace D.Oe.A.V. v jihovýchodních slovanských Alpách germanisovala. Slovinci založili roku 1893 "Slovensko planinsko društvo" v Lublani. *Pražský slovanský horolezeckou organizaci vůbec -* Univ. prof. MUDr. Karel Chodounský, otec českého alpismu a jeho druhové dr. Boh. Franta, vyšehradský kanovník Msgr. Eduard Šittler, bratři dři Fráchenští, L. Mareš inklinovali k slovanskému alpskému jihu a aby posílili slovince proti germanizačnímu tlaku založili r.1897

Český odbor slovinského alpského družstva.

Doufali, že časem přibudou i polský, srbský a hrvatský odbor a že tak v Lublani vznikne mohutná slovanská alpistická organizace jako protiváha Alpenvereinům.

Lublanské ústředí benevolentně povolilo " české podružnici " která měla r.1897 sto členů, samostatné finanční hospodářství i vlastní časopis.

Členové českého odboru vyvíjeli záslužnou popula-
 rizační činnost, prozkoumávali horu za horou, zejména mladí dr. Jiří
 Čermák, dr. Viktor Dvorský a dr. Karel Hlava prolézali skupinu Martuljku,
 stavěli cesty, vydávali průvodce / dr. Jiří Čermák: "Průvodce po
 Julských Alpách" /, Vosátka přeložil výbernou příručku alpinismu a
 turistiky Pavla Kunavera "Do hor" a od černa 1898 i vlastní časopis:
 A l p s k ý v ě s t n í k, orgán Českého odboru slovinského alpského
 družstva. Vycházel až do první světové války. 14 ročníků má knihovna
 v Tyršově domě. Svým nákladem vybudovali i dvě chaty "Češka koča"
 pod Grintavcem v Alpách Savinských /otevřena 26.7.1900 / a "Korit-
 nicka koča" na úpatí Mangartu v Alpách Julských /otevřena 1.8.1909. /
 V roce 1912 konány přípravy na stavbu třetí české chaty na sedle
 Savinském /viz Alpský věstník 1913 str.60 / Její postavení zne-
 možnila první světová válka. Češka koča první světovou válku přežila
 zůstala v Jugoslavii a sloužila plně ještě roku 1938. Koritnická
 připadla k Itálii. Čeští alpisté pronikali až na Černou Horu a do
 oblasti Durmitoru. /viz Lad. Škvor: Alpské Kapitoly, dále Horolezec
 roč. V 1938 str.85 dr. F.V. Kroutil: "Češi a otevření Julských Alp" /.

Skvělého uznání této české práci se dostalo z pera
 největšího horolezce té doby. Julius K u g y píše v poznámkách
 ke své knize: "Ze života horolezce":

"Později/ v letech 1904 až 1910/se hory nad Martulkem
 staly pracovním polem pražských horolezců. Časopis Oest. A. Z.
 XXXIV 1912 č. 850 přináší pod skromným titulkem "Několik nových
 tur ve skupině Suchého Plazu" pojednání z pera dra Jiřího
 Čermáka z Prahy. Obsahuje mnohem více, než název ohlašuje a pro
 hory nad Martulkem má přímo základní význam. Pánové dr. Čermák
 a dr. Dvorský a řada zdatných společníků, z části bez vedoucího,
 z části s trentským Jožem Komacem vykonali opravdu systematickou
 objevitelskou práci."

Sami Slovinci vděčně uznávají:

"Lze říci, že vedle Kugyho a Tuma /Judr. Henrik Tuma, advokát v
 Gorici, slovinský alpista /Češi nás učili pravému horolezectví!
 To napsal Mirko Kajzelj v "Našem Alpinizmu" Slovinského horole-
 zeckého klubu Skala 1932. /viz Horolezec září, říjen 1938 Dr. F.V.
 Kroutil: "Češi a otevření Julských Alp" /

Opět Lad. Škvor: "První světová válka tutohorlivou

činnost Čechů na slovanském jihu přerušila. Rok 1918 ji pak znemožnil. Češka podružnice zanikla. Její knihovna byla předána Klubu československých turistů v Praze, kde čeští horolezci v práci pokračovali." V KČT se vyvinula čilá horolezecká skupina, která se udržela až do r. 1948.

Po roce 1918 bylo zahraničním spolkům zakázáno mít na území ČSR pobočky. Sekce D.Oe.A.V. se nařízení vyhnuly tím, že se přejmenovaly na Alpenverein Prag, Karlsbad atd. Ve skutečnosti zůstaly tyto spolky i nadále včleněny do ústředí D.Oe.A.V. v Německu. Tak nařízení rozbouralo jedině organizaci horolezectví českého.

Abychom si mohli učinit částečnou představu o rozsahu německého a rakouského alpismu před první světovou válkou a o poměru českého a slovinského alpismu k němu, uvedu některá čísla :

Koncem r. 1908 měl D.Oe.A.V. 353 odborů.

z toho v Rakousku 126 v Německu 227.

členů v Rakousku	23.348
" v Německu	<u>58.427</u>
členů celkem	81.775

Rakouské odbory postavily	98 chat
německé " "	126 chat

/ viz Alpský věstník říjen 1909 /

Počet členů D.Oe.A.V. v Čechách	2.525
na Moravě	381
ve Slezsku	<u>247</u>
celkem	3.153

/ viz Alpský věstník říjen 1909 /

Koncem r. 1913 měl D.Oe.A.V. v českých zemích/Čechy, Morava, Slezsko/ členů :

Aš	153
Ústí n.L.	157
Cheb	150
Jablonec	115
Hajda	101
Karlovy Vary	229
Moravía	423
Olomouc	138
Liberec	375
Zátec	55
Silesia	313
Teplice	410
Varnsdorf	863
Praha	<u>722</u>
	4.204 celkem.

Pražský odbor D.Oe.A.V. měl 722 členů, tedy skoro o polovinu více než Český odbor S.P.D.

/viz Alpský věstník 1914 čís. 5 strana 80 /

V Alpském věstníku z prosince 1911 na straně 30 se dočítáme, že od roku 1869 až do roku 1911 v

poměru českého a slovínského alpismu k němu, uvedu některá čísla :

Koncem r.1908 měl D.Oe.A.V. 353 odborů.
z toho v Rakousku 126 v Německu 227.

členů v Rakousku	23.348
" v Německu	<u>58.427</u>
členů celkem	81.775

Rakouské odbory postavily	98 chat
německé " "	126 chat

/ viz Alpský věstník říjen 1909 /

Počet členů D.Oe.A.V. v Čechách	2.525
na Moravě	381
ve Slezsku	<u>247</u>
celkem	3.153

/ viz Alpský věstník říjen 1909 /

Koncem r. 1913 měl D.Oe.A.V. v českých zemích/Čechy,
Morava, Slezsko/ členů :

Aš	153	
Ústí n.L.	157	
Cheb	150	
Jablonec	115	
Hajda	101	
Karlovy Vary	229	
Moravská	423	
Olomouc	138	
Liberec	375	
Zátec	55	
Silesia	313	
Teplice	410	
Varnsdorf	863	
Praha	<u>722</u>	4.204 celkem.

Pražský odbor D.Oe.A.V. měl 722 členů, tedy skoro o
polovinu více než Český odbor S.P.D.

/viz Alpský věstník 1914 čís.5 strana 80 /

V Alpském věstníku z prosince 1911 na straně 30 se
dočítáme, že od roku 1869 až do roku 1910 činila
celková návštěva chat D.Oe.A.V. 2,710.107 osob.

Rozděleno na Alpy severní	1,236.366 osob
střední	839.258 "
jižní	634.480 "

Pod označením Alpy jižní rozuměj: Ortler, Dolomity,
Julské a Karavanky.

Alpský věstník z listopadu 1909 str.30 :

Švýcarský alpský klub má 56 odborů a 11.000 členů.

Založen 1878

Smetana rakouského alpismu byla organizována v "Oesterreichischer
Alpenklub". Byl to exklusivní spolek, který přijímal za členy
pouze herolezce schopní se pochlubit nějakým prvovýstupem i
Dnes by ovšem mnoho členů mítí nemohl. Klub existuje dodnes.

Do úplného evropského přehledu chybí údaje o
alpismu anglickém, francouzském, italském, španělském.

a nyní údaje o alpismu
Slovanském

Alpský věstník 1914 čís. 5 str. 75 :

Valná hromada Ústředí Slovinského alp. družstva v
Lublani konaná 4. dubna 1914 konstatuje, že celé družstvo i s
českým odborem čítalo koncem roku 1913 3.385 členů.
Alpismus český byl tedy nepatrným zlomečkem alpismu evropského.
Uváží-li se, že měl pouze 550 členů / viz Alp. věstník 1914 čís. 3
str. 43 / jest s podivem, jak značného finančního i pracovního
vypětí byl schopen.

Alpský věstník květen 1909 str. 137 :

XII valná hromada Českého odboru S. P. D. konaná 7. 4. 1909.

Za 12 let existence odboru bylo vydáno :

Na českou chatu pod Grintavcem	K 32.098.27
na cesty a značení	" 8.421.43
na publikace	" 15.491.87
na přednášky	" 4.299.45

Jak bylo tehdy drahé. / viz Alp. věstník 1913 čís. 4 str. 65

O pobytu v Jezeru. Savinské Alpy.

Cena za pokoj	1 K 20 h
káva	24 h
pečeně	1 K
příkrm	30 - 40 h

Práci českých horolezců v Slovinských Alpách pře-
dešel o mnoho let náš český turista, filosof a pedagog G. A.
Lindner.

"Pro své svobodomyšlné názory, jež udala soukromá
zášť, stal se obětí Bachovy reakce a byl r. 1855 přesazen z Jičína
do dolnoštýrského města Celje, kdež pobyl až do roku 1871.
Půvabné Savinské údolí, v jehož středu Celje leží, udělalo na
Lindnera dojem malého Švýcarska. S krásami "zeleného a pozehra-
ného Štýrska" seznamoval širší obec turistickou a čtenářskou v
článcích a feuilletonech nejrozšířenějšího deníku štýrskohra-
deckého Tagespost. Na základě těchto článků vyrostly počátky
turistického ruchu v planinách slovinských. Lindnerův zápis v
pamětní knize solčavské fary ze dne 17. 9. 1862 / fara byla tehdy
jedinou možností, kde mohl turista přespát / patří zajisté k
prvním zápisům českým na turistických místech slovinské půdy. "
Viz Alp. věst. 1914 č. 5 str. 65 Dr. Jos. Král: K počátkům čes. turistiky
v Slovinských Alpách.

Jako dalšího alpistu oné rané doby uvedu dra Miroslava
Tyrše zahynulého v Oetztaulu dne 8. srpna 1884.

a nejslavnější doklad:

Ve třetím dílu první české revue "Krok" je uveřejněna první český cestopis horský od Karla Fritsche /Fritche /: "Zlanky z cesty do Terstu." z roku 1836. Autor se v něm zmiňuje o přechodu soutěskou Laegg, kterou protéká Salice nad Solnohradem, popisuje své přírodopisná pozorování v Heiligenblut s přechodem Vysokých Taur, výstup na Leiterkopf. Fritsch a nejménovaný spolucestující připravovali výstup na Glockner, ku kterému pro nastalou nepohodu nedošlo. Julské Alpy pouze prošli, litovali, že neviděli "Třihlav", obdivovali se však Mangartu. /Viz ^{rukopis} dr Karel Kučera: Česká horská literatúra/.

Na Slovensku se dne 14. srpna 1921 zakládá spolek horolezců "J a m e s" ve Spišské Nové Vsi. Název spolku je utvořen z počátečních písmen pěti slov

Idealismus
Alpinismus
Mortalita
Eugenika
Solidarita .

Nyní se vrátím do roku 1903, abych podal zprávu o ratalosti, která z horolezeckého nadšení vyrazila v Jičíně.

Odborný učitel Zdislav Mazáček z Jičína vypravuje v rukopise: " Několik poznámek k historii lezeckého kroužku " Prachov":

" Zakladatelem L.K.Prachov byl učitel Josef Hendrych z Ohrázenic u Turnova, který studoval v letech 1903-10 na jičínské reálce. Horolezectví poznal v Liberci, kde měl známého Karla Porče z Liberce s nímž již r. 1906 a 1907 zlezl řadu skál kolem Liberce, Suché Skály a poprvé 1907 Mnicha a Orla v Prachovských skalách. Roku 1908 zaučil spolužáka Vládu Pavlíka s nímž vystoupil poprvé 2.V.1908 na Krkavčí skály a Doktorku v Císařské chodbě /nyní Drážďanskou věž/. Téhož roku byli přivábeni chovanci Učitelského ústavu v Jičíně Josef Kubín, Zdislav Mazáček a Frant. Kubín.

Zakladatel L.K.Prachov Josef Hendrych měl ve škole s profesory veliké potíže. Viděli v horolezectví jen zbytečné vystavování se nebezpečí a přísně je zakazovali. Poněvadž neposlechl, byl spolu se svým otcem předvolán do ředitelny, kde musel lano odevzdati otci a slibem se zavázati, že toho nebezpečného sportu zanechá. Bylo to ku konci školního roku 1907/8 a tak L.K.Prachov se ocitl bez lana . Členové se však složili na nové lano/koupeno v Turnově za 11 K/

a když Joža otec staré lane z komory nenápadně vynesl, oplýval L.K.P. dokonce dvěma lany. Jednoho nedělního odpoledne ředitel reálky Materna přistihl studenty na skále, která na paměť toho nazývá "Rektorkou".

V roce 1909 získání pro horolezectví bratři Miroslav a Prokop Štěrbové. Miroslav byl po studiích zubním lékařem v Čáslavi, Prokop inženýrem agrokultury v Jičíně. Hendrych a Mazáček byli na Boží Tělo roku 1910 vyhnáni lesním personálem z Hrubých skal, když se po úspěšném zdolání Dračích skal chystali na Kočičí hlavu. Roku 1910-11 sloužil Joža Hendrych u císařských myslivců v Levicu a Tridentě v Tyrolích. Odtud si přinesl spoustu zkušeností. Jičínský fotograf p. Brožek zachytil celou řadu výstupů na desky a vydal serií horolezeckých pohlednic. V první světové válce padli Joža Hendrych /Hendrychova věž / a Fráňa Kubín /Fráňova věž/, Zdislav Mazáček byl zmrzačen.

Členové L.K. Prachov upevňovali na vrcholcích skal kovové praporky, které museli několikrát obnovovat, poněvadž lesnímu Sedláčkovi byly vítaným terčem střeleckým. Na Krkavčích a Mnichu měli zápisní knihy, jinde malé plechové krabičky. "

Pan Mazáček daroval Klubu alpistů čsl. původní zápisní knihu, která obsahovala záznamy o 136 výstupech vykonaných do 28. IX. 1918.

Popisy prvních lezení v Prachově a Hrubé skále lze nalézt v článku J. Hendrycha: "Z lezeckých túr v Čechách" Alpský věstník 1913 strany 57, 79.

Na popud MUDr. Jaromíra Pečírky, generála zdravotnictva v. v. se dne 23. 6. 1924 ustavuje Alpistický odbor při Svazu lyžařů republiky československé. Z bývalých členů Slovinského planinského družstva se o založení nového Alpistického odboru přičinili :

MUDr. Karel Chodounský, univ. profesor

Dr. Bohuslav Franta, senátor
Leopold Mareš, sekční šef

Dr. Vladimír Fanderlík

Rudolf Pilát, ředitel Živnostenské banky

Dr. Jiří Čermák, plukovník

Hevera, vrchní rada

Jan Kamenický, vrchní rada

Dr. Josef Scheiner

Mgr. Eduard Šittler, vyšehradský kanovník

MUDr	Karel Hlava
pokladník	Norbert Lang
MUDr	Jaromír Pečírka
továrník	Josef Pilnáček
"	Arna Juránek
bankov, disp.	Martin Zálaha .

Dne 13. listop. 1924 po přátelské dohodě se Svazem lyžařů se Alpistický odbor osamostatnil jako :

" Klub alpistů československých ".

Na ustavující schůzi zvolen čestným předsedou klubu prof. dr. Karel Chodounský, nejstarší český alpista. Činným předsedou zvolen dr. Jaromír Pečírka. Konec roku 1924 měl klub 166 členů. Mezi nimi byli 2 alpisté z Dolomit a 5 švýcarských horolezců.

V roce 1925 povolilo Ministerstvo vnitra klubu používání státní vlajky v odznaku klubu.

V roce 1927 měl klub 260 činných členů
3 čestné členy a
6 členů zakládajících.

Od 23.6.1924 vedli školení členů klubu ve skalní technice Arna Juránek a Norbert Lang. Oba byli náčelníky. Cvičiteli byli : Dr. Josef Koníček a Ing Jaromír Pečírka. V roce 1928 byl cvičitelský sbor rozšířen o další členy : Josefa Heinricha, Josefa Janebu, Theodora Frenzla.

V tomto roce uskutečňují se pravidelné týdenní páteční schůzky členů v kavárně Westend na Smíchově.

V roce 1929 byl uskutečněn první oficiální zájezd pražských a plzeňských členů do Frachovských skal. Až dotud evičilo členstvo nejvíce v Černolicích u Všenor, Zbirohu, Zlatém koni, Kamýku, Šárce, plzeňští na Radyni.

V roce 1930 přenesl klub zásluhou Josefa Janeby část výcviku členstva do Frachovských skal. Janeba se dohodl s jičínskými lezci na společném pojmenování skal v Frachově. Některé měly až tři názvy. 25 jehlanů a věží opatřil schránkami a klubovními zápisními knížkami. Janeba začíná též pracovat na soupisu horolezeckých cest na všechny význačnější věže v Frachově a určuje jejich obtížnost.

Rok 1931 byl rokem černým. 12. května 1931 umírá čestný předseda klubu

univ. prof. MUDr Karel Chodounský.

Narodil se 18. května 1843. Bez šesti dnů mu bylo 88 let. Byl opředěn nimben železného zdraví, neboť co 80 letý vystoupil na Cevedale 3.774 m a jako 82 letý přešel nadřítským sedlem 3119 m ve

skupině ortlerské do údolí suldenského. Pochován byl na Malvazínkách a klub mu dal do hrobu hrst protěže. Jugoslávští studenti zapěli nad rakví korutanskou národní píseň " Již zelená se háj." Na hotelu Muri v Jezersku v Alpách kraňských má pamětní desku.

28.května 1931 zemřel *jeden ze zakladatelů klubu*

MUDr. Ivan Pečírka,

syn předsedy klubu, první asistent kliniky prof. ~~Arnolda Jirásk~~.

Jako výborný operatér ucházel se o místo chirurga prisaře ve vojenské nemocnici v Praze a podruhé v nemocnici na Kladně. Byl ujištěn prof. Jiráskem, že dostane jeho doporučení. Pak se ale zjistilo, že Jirásek byl původcem zamítnutí Ivanových žádostí. Starý pán /generál/ vzkázal prof. Jiráskovi, aby na Ivanův pohřeb nechodil / také nebyl /. ~~Toto vyprávěl nešťastný otec Jaroslavu Honzů a jiným.~~ Do pozvánky k valné hromadě klubu dne 21.6.1932 napsal tato trpká slova : "Zlovále lidská rozvrátila jeho jezné srdce. Byl předčasně zmařen život, na němž bylo proč lpěti."

Do sousedství

jeho urny na Vinohradském hřbitově za krátko uložen popel jeho přítele jednatele klubu

MUDra ~~Jesefa Rudolfa Heindla,~~

který se 27. prosince 1931 zřítíl v ledovém kuloiru pod Iglou na Ostervě. Václav Myšák podal o neštěstí klubu tuto zprávu :

" Dne 27.XII.1931 podnikli lyžařský výlet do Mengušovské doliny MUDr Jos. Rud. Heindl, Dán Swend Amundin, Polka Christa Rabel, Jindř. Myšáková, JUDr Zd. Mohr a V. Myšák. Jelikož byl sníh nevhodný k dokončení lyžařské tury, rozhodli se Dr Heindl, Dr Mohr a Myšák, že od Popradského plesa vystoupí bez lyží na Ostervu, odtud na Iglu a zpět na Popradské pleso. Mimo Myšáka měli všichni železa. Dále bylo s sebou jedno 35 m lano a dva pikly. Výstup na Iglu, jakož sestup s ní byly provedeny hladce bez nejmenších obtíží. Pod Iglou pak, před sestupem dalším, navázali se k Myšákoví na lano Rabel a před ní Sw. Amundin, zatím co dr. Heindl se sl. Myšákovou sestupovali napřed sami i proti vyslovené námitce Myšákové, aby šli buď za ním těsně, nebo se též přivázali. Dr. Mohr zůstal těsně před třemi "navázanými ", aby pomáhal méně zdatnému Sw. Amundinovi. Výprava byla již téměř na bezpečné půdě, zbývalo sestoupit s malé stěny na pravou stranu ven z kuloiru, když se ozvalo volání sl. Myšákové. Dr. Heindl, který se již byl vzdálil asi 100 m se sl. Myšákovou, minul příslušnou traversu, uklouzl ve zledovatělém kuloiru a sřítíl se do neznáma.

Dr Mohr běžel ihned dopředu, aby zjistil bližší podrobnosti, zatím co V. Myšák dovedl své svěřence na bezpečné místo. Pak spěchal za dr. Mohrem a oběma nezbylo, než konstatovat po dlouhém zdržení a uklidňování ostatních: V sestupu na východ nelze pokračovat. Blíží se rychle tma/ bylo již asi 1/2 17 hod./ a ostatní

jsou příliš rozrušeni, než aby bylo lze se jen trochu na ně spolehnout a chtít, aby pokračovali v sestupu po neznámé cestě. Dr. Mohr i V. Myšák rozhodli se tedy pro návrat na hřeben a vrchol Ostervy a odtud po známé cestě zpět do chaty. Na vrcholu Ostervy pak odloučil se dr. Mohr po dohodě s V. Myšákem a odvážným během po zledovatělém, příkrém svahu celé Ostervy dostal se do chaty v minimálním čase a ihned organizoval záchrannou výpravu, která bohužel mohla už jen potvrdit smutnou domněnku. Stěna byla vysoká asi 50 - 60 metrů.

MUDr. Jos. Rud. Heindl, jeden z nejlepších lidí, zahynul smrtí alpisty. Nejlepší přítel byl mrtev. "

Na Vinohradském hřbitově má krásný pomník s reliefem své oblíbené hory Grossglockneru. Svým ~~edním~~^{clarem} Klubu alpistů českoslov. Kč 20.000.-- v cenných papírech dal podnět k založení tiskového fondu.

V rámci Pražských vzorkových veletrhů uspořádal místopředseda klubu Rudolf Pilát československo - francouzskou alpistickou výstavu, která velice účinně propagovala alpismus.

I rok 1932 vybral krutou daň z řad členů klubu .

Vyšehradský kanovník Msgr. Eduard Šittler, který stál u kolébky našeho horolezectví, zemřel 8. června 1932. Jako náruživý alpista poznal Dolomity a celé rakouské Alpy.

Dne 11. srpna 1932 se zřítily s Končičtí v Tatrách tři členové klubu. JUC Bohumil Hejl z Plzně smrtelně.

Ing Otto Horský vyléčil své zranění v popradské nemocnici

Ing Edgar Goldberg vyvázl bez vážnějšího úrazu.

Dr. Heindl i Hejl mají svoje desky na symbolickém cintorině pod Ostervou.

Ke konci roku 1932 měl klub 400 členů. V tomto roce byl klubem pořádán první horolezecký týden v Tatrách.

V srpnu 1932 zastupoval klub na mezinárodním alpském kongresu v Chamonix Rudolf Pilát. Využil této příležitosti, aby navázal četné nové zahraniční styky s francouzským alpským klubem, s delegáty polskými, belgickými, španělskými, italskými, švedskými, švýcarskými, anglickými, maďarskými. Se Španěly umluveno, že uspořádáme vzájemně horskou výstavu v Praze a Madridě. Španělská výstava v Praze byla otevřena v Topičově salonu po Vánocích 1932 za účasti španělského vyslance a celé řady vyslanců a konsulů latinsko-amerických republik. Trvala až do 22. ledna 1933. Při velmi slušné návštěvě končila plným úspěchem. Československá výstava v Madridě čítala 83 fotografie pořizené našimi členy a 12 hlubotisků zaslaných ministerstvem železnic. Později byly exponáty a výstava přestěhovány z Madridu do Zaragozy.

Po ukončené výstavě věnovala společnost "Peñalara" našemu klubu, tak i Ministerstvu železnic v Praze, vkusné diplomy.

X
Ostrý šel

Rudolf Pilát uveřejňuje v ústředním orgánu Francouzského alpského klubu "La Montagne" delší výstižný článek o horách v Československu.

Václav Myšák byl klubem vyslán do kursu Švýcarského alpského klubu ve Walliských Alpách, aby seznal vysokohorskou lyžařskou techniku.

Rok 1933 :

Dne 13. března 1933 zesnul zakladatel a první předseda klubu

MUDr. Jaromír Pečírka, generál zdravotnictva v. v.

Byl to básník velehor. Přečtěte si jeho články nazvané "Alpismus" uveřejněné v listopadu 1924 v "Zimním sportu". Ladislav Škvor ujišťuje, že nic krásnějšího nebylo nikdy v češtině o horách napsáno.

Jednatel klubu Jaroslav Honzů vzpomíná :

"Páteční horolezecké schůzky ve smíchovské kavárně "Westend" nevymizí nikomu z paměti. Za drea Pečírkou tam chodilo mnoho mladých lidí s nimiž on si tak rozuměl. Byl velmi společenský, měl vysoce vyvinutý smysl pro humor a vtip. Historiky, které prožil jako lékař rakousko-uherského námořnictva, byly v jeho podání jedinečné. Generál Pečírka znal několik řečí, vypadal velice representačně a uměl mimořádně dobře mluvit i psát. /viz ukázkou jeho rukopisu a vyjadřování /. Jako místopředseda Svazu lyžařů vedl početný zájezd lyžařských závodníků do Norska. Bylo obdivuhodné, jakou popularitu si za krátký čas zájezdu získal, jak u Norů, tak i u zahraničních hostů. Generál byl broučkař evropského jména a jezdil na pozvání často do zahraničí určovat."

Byl pohřben do rodinné hrobky v kapli Jana Křtitele ve Všenorech. Za jeho rakví byl nesen věneček protěží ze slovinských Alp, který byl vložen do hrobky.

Cvičitel'ský sber rozšířen na 24 členy, z nich působí

v Praze	13
Pízní	5
Hradec Král.	4
Jihlavě	1
Košicích	1

Členská matrika vykazuje 608 členů. Klub přistoupil za člena Union International des Associations d'Alpinisme v Ženevě. Stal se též členem Sdružení pro záchrannou službu ve Vys. Tatrách ve Starém Smokovci.

Týdenní členské páteční schůzky přeloženy do kavárny Louvre na Národní třídě. Byly založeny odbočky klubu v Brně /46 členů/ a v Hradci Králové.

Valná hromada KAČS konaná 19. dubna 1933 v YMCA v Praze na Poříčí 12 zvolila předsedou klubu Rudolfa Piláta.

Na Mezinárodním kongresu alpistických organizací v Cortině klub zastupovali : Říhánek, Ing Malcher, Turková.
/viz věstník květen-červen 1934 str.19,20. /

Rok 1934 :

Dne 24.května byla ustavena odbočka Klubu alpistů čl.v Plzni.Po čtyřleté pilné a obětavé práci vydává Josef Janeba knihu : "Horolezecká cvičení v Prachovských skalách".

Dr.J.Gellner a dr.F.Kroutil vydávají v Orbisu knihu : " Horolezecký průvodce tatranský ", dílo bez kterého nikdo do Tater nemůže.

Počet členů klubu snížen na 465.Řada členů škrtnuta pro neplacení příspěvků.

Dne 15.7.1934 přijeli do Prahy členové Francouzského alpského klubu na svém zájezdu do ČSR a Polska. U nás si prohlédli Hruboskalsko, Trosky, Prachovské skály a Tatry.

Barcelonský klub "Centre Excursionista de Catalunya" jehož předseda Joseph Maria Guillera byl čestným členem KAČS a přítelem R.Piláta, požádal KAČS o vyslání instruktora do horolezeckého kursu pořádaného ve skupině Encantats u jezera St.Maurici v Pyrenejích. Vyslán ing Otto Horský.Během 14 dnů/od 6.července 1934/ se v kursu vystřídalo 22 osob. Byly provedeny násled. výstupy :

Travers hřebene Els Encantats 2746 m
 průstup sev.stěnou Gran Peguera 3002 m
 průstup již.stěnou Pic de Saburedo 2882 m
 přechod hřebene Mont Saliente 2892 m
 průstup již.hranou na Agulla ~~de Monsenyor~~ cca2750 m prvotina.
 de Monsenyor
 prvovýstup vých. stěnou Agulla d Amitges cca 2750 m ve skupině de Ratera.
 průstup již.stěnou Pic Basiero 2675 m
 průstup již.stěnou Pic de Maladela 3312 m

Ing Horského doprovázela sl.Srbová, která jako vůdce jedné skupiny provedla řadu výstupů a získala sympatie účastníků.
/viz Věstník září-říjen 1934 č.5 str.39./

Rok 1935 : Na Mezinárodním kongresu alpistických organizací v Barceloně od 3.do 7.7.1935 zastupovali KAČS čestný člen J.M.Guillera a ing Otto Horský.

Počet členů klubu :	Praha	485	
	Brno	72	
	Plzeň	41	
	Hradec Král.	31	629.

Od května pravidelné týdenní schůzky přeloženy do kavárny " U Nováků " ve Vodičkově ulici.

Členstvo cvičilo v Černolicích, Šárce, Prachov. skalách, Hruboskalsku, Suchých skalách, Příhrazech. Byly pořádány zájezdy do Tater.

Brněnské horolezecké školy byly : Pavlovské kopce, Babí lom, Býčí skála, Rudické skály, Hřebenáč u Sloupu a jiné.

1936 :

Cvičitel'ský sbor rozmnožen na 40 členů.

Počet členů klubu :	Praha	344	
	Brno	89	
	Plzeň	44	
	Hradec Král.	34	511.

Rudolf Pilát a ing Malcher z Plzně se účastnili valné hromady Mezinárodní unie alpistické v Ženevě ve dnech od 27 až 29. srpna. Brněnští členové obeslali výstavu alpistických fotografií v Ženevě.

1937 :

Počet členů klubu	Praha	413	
	Brno	108	
	Plzeň	46	
	Hradec Král.	38	605.

1938 :

Předseda klubu Rudolf Pilát byl velice agilní v navazování a udržování styků se zahraničními alpistickými kluby a jejich představiteli. Bylo jeho zásluhou, že ve dnech 29. srpna až 4. září 1938 se v Praze konal kongres Mezinárodní unie alpistických asociací. Dny kongresu padly bohužel do velice nevhodné doby. V důsledku napiaté mezinárodní situace návštěva neodpovídala nadějím a vykonaným přípravám. Zastoupeny byly pouze tyto země : Francie, Švýcarsko, Švédsko, Rumunsko, Řecko, Jugoslavie, Bulharsko, Monako, Španělsko.

S kongresem byla spojena Mezinárodní výstava horských fotografií v Praze od 31. 8. do 12. 9. 1938.

Z ČSR vystavovaly : Klub alpistů československých
Klub československých turistů
Spolek tatranských horolezců James.

Z Jugoslavie : Slovensko Planinsko društvo v Lublani
a další státy : Polsko, Francie, Švýcarsko, Řecko.

Čestný člen KAČS Ing Ghiglione C.A.I.A. z Turína vystavoval obrazy exotických hor z And, Afriky, Himalájí.

/ Podrobný referát viz Horolezec č. 4 červenec-srpen 1938 str. 73-75.

Klub vydává brožuru R. Piláta :

" Cvičné skály a horolezectví v Československu ".

Politické události roku 1938-Mnichov a odtržení Sudet od ČSR- těžce doléhaly na činnost KAČS.

Vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava a osamostatnění Slovenska v březnu 1939 pak úplně život klubu ochromilo.

Musela být provedena změna názvu klubu z
" Klub alpistů československých " na "Klub českých alpistů ".

Do Alp ani do Tater se nejezdilo. S nově založeným Klubem slovenských turistů a lyžařů styk nenavázán.

Bylo rozhodnuto alespoň budit zájem o horolezectví přednáškami v rozhlase, kde postupně promluvili :

Rudolf Pilát : Přechod Lyskammu
Josef Janeba : Matterhorn
dr. Jiří Čermák : Prákopnická práce v Julských Alpách
Ladislav Škvor : O Mont Blancu
Miroslav Jedlička : O dolomitských věžích
Lud. Lát : Výstupy na Kazbek a Elbrus.

Rozhlas vysílal též 10 Škvorových přednášek o jeho výstupech v Alpách, na Balkáně, ve Skandinávii. Dále krátkovlnně pro jižní i severní Ameriku : " O českém horolezectví " dvě přednášky

Škvor v nich zejména vzpomínal zásluh Janebových.

Na valné hromadě klubu dne 25. dubna 1940 projevil Rudolf Pilát přání, aby mohl složit funkci předsedy klubu. "Příznak hákového kříže jej k tomu přinál" napsal Škvor v nekrolegu za Alexandrem Fleischerem dlouholetým jednatelem klubu. Proto na téže valné hromadě zvolen předsedou Josef Janeba.

Horolezectví bylo provozováno jedině na skalách, které zbyly na území protektorátu.

Život byl těžší a těžší. Útlak a teror se stupňovaly. Bylo nebezpečno scházeti se ve větším počtu na veřejných místech. Pravidelné týdenní schůzky členů odpadly.

Po zavraždění Heydricha, ve snaze dopadnouti pachatele, byly Prachovské skály Gestapem pečlivě prohledány, houštiny pročesány hustou řadou vojáků, do výše položených otvorů a děr stříleno. Byl jsem s rodinou u p. Vícha v Turistické chatě a tak svědkem celé akce.

R. O. Bauše sepisuje a klasifikuje horolezecké cesty na Kruboskalsku, v Příhrazech i Drábských světničkách. Pokračuje tím v záslužné práci Janebově započaté v Prachovských skalách. Když Bauše zemřel, bylo dílo dokončeno Miroslavem Jedličkou a zároveň rozšířeno na všechny :

" Pískovcové skalní oblasti v Čechách ".

Dne 15. července 1944 umírá tragicky předseda klubu

Josef J a n e b a

ve věku 45 let. Přátelé a horolezci se s ním rozloučili 25. 7. 1944 ve vinohradském krematoriu. Nad rakví promluvil jeho nejčastější

druh na laně Josef Pilnáček. Řeč musela být předložena v německém překladu policii k cenzuře. Klub ztratil největšího nadšence a nejobětavějšího člena.

Lad. Škvor napsal krásné posmrtné vzpomínky na
Piláta, Janebu i Fleischera.

/viz časopis Horolezec 15. června 1947 číslo 1 -2./

Snad bych měl blíže objasnit okolnosti tragického skonu Janebova. Hitlerův válečný průmysl trpěl nedostatkem pracovních sil. Živnostenská banka, v níž byl Janeba zaměstnán, musela uvolnit určitý počet svých úředníků pro válečný průmysl. Janeba byl mezi postiženými. Nesl to těžce. Byl nasazen do továrny^{Avio} v Letňanech - Čakovicích, jako vedoucí závodní kuchyně. Nesnášel nevlídné prostředí nového pracoviště a trpěl představami pronásledování Gestapem a blížícího se svého zatčení. Manželka pí Milada jej odvedla k psychiatrovi na Karlově náměstí. Janeba v okamžiku, kdy byl v čekárně sám, zatím co pí. Milada hovořila v sousední místnosti s lékařem, vyskočil z okna druhého poschodí na dvůr domu. Ruce i nohy dopad vydržely. Vnějších zranění neměl. Horší byla zranění vnitřní, roztržená játra a prasklá lebeční kost. Zemřel ^{krátko} druhého dne v Bohnicích na vnitřní vykrvácení.

Po smrti Janebově zvolen předsedou klubu Antonín Schier a byl jím až do zániku klubu, respektive do jeho splynutí se Sokolem pražským v roce 1948.

Aby soudržnost členů klubu úplně nevymřela - týdenní schůzky se nekonaly, časopis nevycházel - svolal předseda Schier alespoň schůzi výboru klubu do svého bytu v Praze XII Zvonařka čp. 65.

Po vítězném roce 1945 se českoslov. horolezectví znovu hlásilo k plnému životu. Jeho tři základní organizace Klub alpistů československých, Slovenský horolezecký spolek James, Horolezecký odbor Klubu turistů československých se dohodly, že utvoří

Svaz československých horolezců.

Ustavující valná hromada Svazu se konala 29. června¹⁹⁴⁶ na Hrubé skále. Prvním předsedou zvolen Josef Pilnáček z Hradce Králové. /viz Horolezec 15. 6. 1947 str. 29./ Bylo domluveno, že předsedové Svazu horolezců se budou střídát. Jeden rok jím bude Čech, druhý rok Slovák. Sídlo Svazu horolezců bude podle předsedy v Praze nebo Bratislavě.

První číslo časopisu "Horolezec", jako věstníku Svazu čsl. horolezců, vyšlo 15. 6. 1947.

Svaz přistoupil za člena Union International des Associations d'Alpinisme v Ženevě. Na druhé valné hromadě, která se konala 10.8.1947 na Štrbském Plese byl zvolen předsedou Svazu čsl. horolezců univ.prof.dr. Čárský z Bratislavy.

Zavedením Sjednocené tělovýchovy v roce 1948 zanikly všechny horolezecké kluby, spolky i svaz.

JUDr Jan Sýkora, Mladá Boleslav, Vančurova 15 mi dopisem ze dne 9.zář 1963 oznámil toto :

"Četl jsem u Ladislava Škvora Tvůj dosavadní elaborát / O počátcích českého horolezectví /, ve kterém uvádíš, že v roce 1934 byla založena odbočka Klubu čsl.alpistů v Plzni.Téhož roku a to v září 1934 byla založena i odbočka KAČS v Mladé Boleslavi ...atd.Prvým předsedou byl Václav Kern a pak jsme se v této funkci střídali. Odbočka začala s 22 členy a později počet stoupl na 30. "

Zaregistrovávám tento dopis, poněvadž bych nerad opomenul záslužnou činnost kohokoliv. Nedovedu si však vysvětliti, proč ústředí KAČS v Praze o této mladoboleslavské odbočce vůbec nevědělo. Od roku 1934 až do 1948 na žádné valné hromadě klubu se o ní nemluvílo a ve věstnicích nepsalo.Všechny ostatní odbočky plzeňská, hradecká, brněnská jsou uváděny počtem svých členů a činností, jen o mladoboleslavské není zpráv.

Dokud mi dr.Sýkora nepředloží výměr bývalého Okresního úřadu v Mladé Boleslavi, kterým pobočka KAČS byla povolena, nemohu uvěřit v její existenci.

Josef Pilnáček napsal vlastní elaborát : "Několik poznámek k historii alpinismu u nás ". Jeho opis naleznete v příloze.

O b j e v o v á n í T a t e r .

Za časů Rakousko-uherské monarchie bylo daleko snazší a pohodlnější dostat se z Čech nebo Moravy do Alp než do Tater. V Alpách bylo již mnoho vysokohorských chat a cest a nové se každoročně stavěly. Alpští domorodci rychle pochopili, že zakládání turist. chat znamená příliv peněz do jejich země. Nebránili novostavbám, naopak je podporovali. K návštěvníkům svých hor se chovali přátelsky. Proto čeští horolezci směřovali až do první světové války do Alp.

Tatry zůstaly ve svém vývinu, v porovnání s Alpami, o dobrých 60 let pozadu. Dobré vlakové spojení Tater s Prahou bylo zřízeno až teprve za první republiky. A trvalo ještě dlouho než proud turistů a horolezců z českých zemí do Tater nasadil.

Příčiny ?

Hle co napsal dr. Pečírka ve zprávě o činnosti klubu za rok 1928. Uvedl příklad faráře Františka Senna, který neúnavnou propagandou v Mnichově i Vídni a výstavbou cesty ze Söldenu, učinil z chudičského Ventu/nejvyšší osady v Tyrolích / prospívající blahobytné středisko alpismu a turistiky. Pečírka pokračuje :

" U nás jsou takovým krajem/rozuměj chudým a zaostalým/

Vysoké Tatry, leč přístupnost a propagace jich zůstala státi u hotelů vystavěných na jejich podhoří za maďarské správy nebo po převratu. Pro tu velkou veřejnost, která tam jede hledat dosud nepoznané krásy velehor, bylo učiněno velmi málo. Ti malí lidé ze škol, z úřadů a soukromých podniků, kteří dnes mládí s veselou myslí a lehkou peněženkou chodí do Tater ti jsou jejich budoucností, protože rádi se budou tam vraceti i v pozdnějším věku, kdy už na Satana nebo Žabího Koně nebudou moci, vděční za ty krásné chvíle mládí. V Tatrách chybí zařízení v nichž by malí lidé, ta enormní převaha všech návštěvníků, našli útulek odpovídající jejich hmotným poměrům. A o nesmírné drahotě ve Vysokých Tatrách, jež se vyrovná místy i nejdražším místům Švýcar, se vypravují až anekdoty. Klub turistů čsl. snažil se sice odpomoci, ale pracuje tam s obtíží, ba mohlo by se snad říci s nevělí místní. Jinak se nadá vysvětliti, že mu tam již z jeho nákladných objektů shořelo pět, kde u třech se vznik ohně nedá nijak vysvětliti.

Neustaneme opakovati, že dokud Vysoké Tatry nebudou upraveny tak, aby tam ten nejširší proud návštěvníků byl uspokojen dle svých poměrů, není budoucnost těchto našich jediných velehor zajištěna.

A neustaneme opakovati, že domácí obyvatelstvo musí dostati správný názor, že alpská a turism přinášejí do jejich hor zisk jak hmotný, tak ideový a že jest povinnost domácích chrániti a dbáti o investice cizím kapitálem budované, které slouží dobru krajiny. Dokud tento názor u domácích nepronikne, nelze ani velkými materiálními prostředky dosíci v Tatrách návštěvy, jaké by zasluhovaly. "

Jak prorocky jasně viděno i řečeno !

Byly doby , kdy byl blahobyt tatranskému lidu vnucován proti jeho nepochopení a vůli .

Veliké zásluhy o propagaci Vysokých Tater v historických zemích mají manželé Otokar a Vlasta Štáflovi. Vlasta svými literárními pracemi : "Kamzíček", "Hore zdar ", "Závrať ". Po ní je pojmenována "Věž Vlasty " v Patrii. Otokar na svých četných obrazech věrně zpodobil krásu Vys. Tater. Když jsem v roce 1928 prvně navštívil Vysoké Tatry, chodil jsem podle "Žertovného průvodce po Vys. Tatrách " kterého ilustroval a snad i napsal O. Štáfl. *)

" Štáfl připadl na myšlénku zříditi symbolický hřbitov v Tatrách. Se svojí ženou Vlastou a tajemníkem Tatranské komise Aloisem Lutenským byl i hlavním iniciátorem a organisátorem prací. Nápad byl poprvé zveřejněn roku 1922, tehdy Štáfl ještě chtěl, aby byl cintorin na svahu nedaleko Štrbského plesa. " Tak jsem o tom vždy slyšel a tak to také správně potvrzuje Václav Cibula Praha 1963 v knize: "Tatry mého srdce " strana 142.

*)

Oprava : Správný název knihy :

" Rozpuštělý průvodec po Vysokých Tatrách "
napsal Jos. Hals Týnecký, ilustroval Otakar Štáfl.
Nakladatel Josef Springer Praha I roku 1926.

Na valných hromadách nebo pravidelných týdenních schůzkách členů klubu byly pořádány četné velice hodnotné přednášky se světelnými obrazy. Uvádím některé, abych dokumentoval propagační činnost klubu.

- 1925 Švýcar Ing Theophil Hauck : O švýcarských velehorách v létě.
 1928 " " " " : Z Bernských velehor, výstup na Engehorn.
 Dr. J. Rud. Heindl : O Silvrettě a skupině Berninské.
 Lud. Lát : O Kavkazu.
 dr. Jaromír Pečírka : O Ortlerské skupině.
 1929 Monsignore Ed. Šittler : Ze říše Zlatogora. Julské Alpy a Triglav.
 1930 Prof Ladislav Janko : Vysoké Tatry.
 Monsignore Ed. Šittler : U kolébky českého alpismu.
 1931 Dr. Heřman Šikl : Dolomity.
 Josef Janeba : O zimní alpistice ve skupině Monte Rosy a Matterhornu.
 " " : Zermatt v zimě.
 Rudolf Pilát : O francouzských Alpách v Dauphiné.
 Ing Karel Kancnýř : O lyžařství na Silvrettě a Nízkých Taurách.
 Dr. Ladislav Janko / dva večery / : O Vysokých Tatrách.
 Václav Horčíčka : Velehory a lyžařství.
 1932 Josef Janeba : Lyžařské výstupy na 4000m vysoké vrcholy ve Wallisských Alpách.
 " " : Lyžařství v létě.
 " " : Velehory a lyžařství.
 " " : Weisshorn a Zinalrothorn.
 Dr. Jiří Baum : Výstup na Kilimandžaro.
 1933 Josef Janeba : Wallisské Alpy. Skupina Michable.
 " " : Výstupy na Matterhorn.
 Dr. Walery Goetela, místopředseda spolku Polskie Towarzystwo Tatrzańskie v Krakově. : Národní parky alpské a Národní park tatranský.
 Univ, prof, dr. Arnold Jirásek : O první pomoci při zranění.
 v posluchárně I chirurg. kliniky.

Diplomacie Pilátova dokumentovala toute přednáškou veřejností že není žádných trpkostí mezi KAČs. a profesorem Jiráskem.

Některé významné horolezecké výkony členů KAČS.

NVLO by příliš obsáhlé, ba únavně jednotvárné, podávat seznam velehorolezeckých výstupů jednotlivých členů i když jsou známý pouze částečně. Koho by však přes to zajímaly, najde je uvedeny zprvu ve výročních zprávách k pádným valným hromadám, později v klubovním časopise. Až do druhé světové války skupiny členů klubu každoročně navštívovaly Alpy jugoslávské, rakouské, švýcarské, francouzské i Dolomity. Někteří své horolezecké zájezdy literárně zpracovali. Zvláště poutavě tak učinil Ladislav Škver.

Omezim se na zmínku o starší době a některých vyjimečných výstupech:

Dr. Jeronír Pečířka: Jako mladý student prošel Slovinské Alpy. Jako lékař rakousko-uherského námořnictva obepnul dvakrát zeměkouli. Vystoupil na hory Javy, na 5000 m vrcholky na hranici chilsko-argentinské, poznal oblast Aconcaguy. V Peru, výhodně od limy vystoupil na 5000 m vrchol u průsmyku Piedra Paradis. Rakouské Alpy znal celá, nejvíce miloval skupinu cetzálskou a ortlarskou. Ze švýcar znal Berner Oberland a skupinu Berniny. Viz výroční zpráva o r. 1932 a listek syna ing. J. Pečířky ze dne 2. 4. 1933 adresov. R. Pilátovi. / To je bohužel vše, co zachovaly paměti účastníků horolezeckých schůzek v kavárně Westend na Smíchově. Generálůve vyprávění byla neobyčejně zábavná a poutavá. Přesně udaje o jeho výstupech se asi již nikdy nedozvíme.

Rudolf Pilát : Za Rakousko-Uherska prošel s profesory Chodounským a Jesenským Julské i rakouské Alpy. Znal Alpy švýcarské i francouzské. Leží v Pyrenejích, Bulharsku i na Korsice. / Viz Horolezec 1938 str. 55 a 91. /

Josef Janoba : Je asi ještě dnes držitelem nepřekonaného rekordu se svými 48 výstupy na alpské vrcholy přes 4000 m výšky. Nižší vrcholy zvláště neregistroval. Seznam čtyřtisícovek viz v článku "Mé vzpomínky na Josefa Janebu."

Karel Vostřák : Český truhlář z Teheránu. Vystoupil úplně sám bez průvodce v září 1936 na Demavend. Výstup zdolal ve 24 hodinách. Demavend je sopčný vrchol 5670m asi 80 km východně od Teheránu. / Věstník leden 1937 str. 16.

Josef Janoušek: Plánoval výstup na Demavend a treninkově třikrát vystoupil na šiaránský Toučal do výše 4000 m. Dověděl se o Vostřákově výkonu, smluvil s ním další nový výstup na Demavend. Vyrázili 17. září 1937. Cestou se k nim přidali dva Němci, akrobaté z povolání. Když došli do vesnice Demavend, na úpatí hory, našli 3 Rakušany se stejným cílem cesty. Výprava vzrostla na 7 osob. Poslední fáze výstupu byly velice obtížné. V příkrých saňových svazích nohy více sjížděly než stoupaly. Sirné páry, vyvěrající z četných otvorů v hoře, ztěžovaly dýchání. Obrubu kráteru tvořily sirné skály. Kráter sám je vyplněn zamrzlým jezírkem. Třetího dne ve tři hodiny odpoledne dosáhli vrcholu. I tento výstup je vylíčen v Horolezci 1939 str. 25.

Ludvík Lát :

Syn evang. kazatele v Lečicích na Podřipsku. Narod. 4. 8. 1875. Vystudoval evang. theologickou fakultu v Basileji. V letech 1909 - 1921 působil jako profesor němčiny a francouzštiny na gymnásiích v Halöiku a Pjatigorsku na Kavkaze. Vystoupil na hory Kazbek 5043m, Dych-tau 5198m, Elbrus 5629 m. Na všech třech vrcholech uložil hrst české země ze svého rodného Podřipska. O tom uveřejnil články v Národních Listech v září 1913. Napsal knihu : "Na Kavkaze." Vyšla 1924 nákladem Jar. Hencla, Praha II Václavská 18. Vylíčil v ní poměry bouří revolučních i protirevolučních, kdy se Kavkaz stal útočištěm desertérů všech armád, byvších lidí, včetně místních horalů v dobách drahoty a nouze, loupili a vraždili, aby se zmocnili obuvi, šatů, stanu zavražděného turisty. R. 1919 několik jeho žáků se vydalo do hor se zásobou proviantu. Byli zavražděni kvůli proviantu. Láťův přítel inž. K. z Pjatigorsku byl 1918 přepaden lupiči na své výpravě k řece Teberdě, kde měl konat hydrografická měření. Jeho karavana byla postřílena večer, když seděla kolem táborového ohně. Mohamedánská část Kavkazu byla bezpečná, pokud šel turista sám. Osamělý chodec je chráněn bohem Allahem. U Tatarů, nemožně špinavých, jedl pečené maso pouze přímo z ohně. Věřil, že plameny vše očistily. Popisuje dolinu balkarskou - pohřebiště v jeskyních. Mrtvoly z pradávných dob, horským vzduchem vysušené, sedí na kamenných sedadlech jakoby v poloze v níž je zastihla smrt. Lát psal perem básníka. Malá ukázka :

* Velehory kavkazské-velechrámy a svatyně v nichž

Jako zvuk varhan nejvelebnějších a nejmohutnějších rozléhá se hřmění lavin a šum vodopádů, v nichž jako hlučný hlas tympánů hlaholí ledovců třesk, když se trhají ve mrazivých nocích a shazují ledové kry v závratné hlubiny, aby duněly v pozdrav poutníku. Velechrásky kavkazské neznesvěcené života smutem, kalen a hnusem ! "

/str.50 / Lát zemřel 4.8.1947 jako farář církve českoslov. v Uhlířských Janovicích u Kolína.

Prof. MUDr. Břetislav Janoušek : Do vrcholového sedla Elbrusu vystoupil dne Hradec Králové.

24.8.1935. Silná vichřice jej bohužel

připravila o krásné zážitky na vrchole .

Dr. Jiří Baum :
František Foit :

Dne 2.9.1931 počali vystupovati na nejvyšší africký vrchol Kilimandžaro 6010 m dr. Jiří Baum, přírodovědec a cestovatel a jeho druh sochař František Foit. První noc spali na Bismarokově chatě. Kráterovitého vrcholu dosáhli bez nehod, ačkoliv je čerstvé stopy slovních stád nutily k zvýšené opatrnosti. Přespali na vrchole a 5. září začali sestupovat.

V nynější době se často setkávám s narážkami ba i tvrzeními, že KAČS byl za první republiky organizací buržoásní. Tato tvrzení jsou v rozporu s pravdou a mají jediný cíl, zaličtit se režimu.

Klub alpištů československých byl organizací naprosto demokratickou. Příslušnost člena k jakékoliv společenské třídě nehrála roli. Členů dělníků - manuálně pracujících - nebylo mnoho, ale byli a byli to členové oblíbení a vážení.

Díky manuálnímu povolání byla jejich síla v pažích a prstech větší než u osob kancelářských. Proto jsme na domácích skalách v Prachově, Hruboskalsku, Příhrázích a podobně, byli často svědky jejich mistrných výkonů. Do Alp manuálně pracující členové nejezdili. Byly to hlavně finanční důvody a neznalost řečí, které jim bránily.

Nejllepším důkazem demokratičnosti a snahy vedení klubu proniknout mezi vrstvy majetkově nejslabší, jsou úmyslně nízké stanovené klubovní příspěvky.

Od roku 1924 až do 1930 platili členové, kteří byli zároveň členy některého lyžařského sdružení organizovaného ve

Svazu lyžařů RČS /a to byli skoro všichni s ohledem na slevy na dráze/ roční příspěvek Kč 5.-
 Rovněž tolik platili studující.

Ostatní členové neorganizovaní lyžařsky platili ročně Kč 20.-
 obdrželi však legitimace dvě. Jednu Klubu alpistů, druhou Svazu lyžařů RČS, která opravňovala ku slevě na domácích drahách.
 Od roku 1931 až do zániku klubu vybíráno na příspěvcích
 od organizov. lyžařsky a studentů ročně Kč 10.-
 ostatních členů Kč 20.-
 rodinných příslušníků Kč 10.-

Za tyto nepatrné příspěvky dostával člen ještě zdarma poštou klubovní časopis.

Tělovýchovné organizace ČOS, DTJ, FPT nejevily o horolezectví zájem a proto nebylo styků mezi nimi a KAČS. Jediný KČT měl již od roku 1924 horolezecký oddíl. Vztahy KAČS a KČT byly přátelské, členové se vzájemně ze skal znali.

Ministerstvo obchodu poskytovalo každoročně KAČS subvenci ve výši Kč 3.000.- V letech 1936 a 1937 i Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo podporu Kč 2.500.- ročně. Ministerstvo školství a národní osvěty předplácelo Věstník KAČS dvacetí středním školám. Díky těmto podporám mohlo být udrženo vydávání klubovního časopisu, které bylo nákladné.

K jiným institucím nebo politickým stranám vztahů a styků nebylo.

Nebylo také oficiálních styků mezi Alpenvereinem v Praze a KAČS. Členové obou klubů se někdy setkávali na domácích skalách a někteří se znali. Češi navštěvovali německé podniky, které byly často velice hodnotné. Tak na příklad Alpenverein pozval do Prahy bratry Schmidy Toni i Franze po zlezení severní stěny Matterhornu, Willi Merkla, který přednášel a promítal obrazy o Nanga Parbatu.

KAČS nebyl majitelem žádné chaty v Alpách ani v Tatrách. Nemohl tedy recipitou nabídnouti zahraničním alpistickým klubům tak zvané členské výhody/právo na přednostní ubytování, slevy na poplatcích na chatách /. Proto jeho členové nárok na výhody a slevy v Alpách neměli. Kdo z členů KAČS chtěl jeti do Alp a být účasten řečených výhod musel být členem některého klubu výhody požívajícího. Pražský Alpenverein Čechy

jako členy bráti nechtěl. Proto bylo mnoho Čechů členy některého z následujících klubů :

Českého klubu turistického ve Vídni

D.Oe.A.V. sekce Vídeň, Innsbruck a jiné

Švýcarského Alpenklubu

Club Alpino Italiano, Cortina.

Časopisy těchto klubů měly vysokou úroveň.

Musím se zmínit o knížce Josefa Štyrsa : "Kamarád ze skal ".Sportovní a turistické nakladatelství Praha 1959.

Měla být pomníčkem milému hochu

J o s e f u S m í t k o v i

je ale vzorem sportovní literatury, jaká by se psát ani tisknout neměla.

Smítka byl záměčník z Turnova, vynikající lezec s nevyčerpatelnou silou v ruce. Viděl jsem jej dvakrát za sebou vyběhnouti spáru sokolíkem nahoru i dolů, bez znatelné únavy. Byl za okupace utracen Gestapem, když se byl před tím skrýval ve skalách, nechtěje nastoupiti na nucené práce v říši.

Na straně 77 výše řečené knížky vkládá autor Smítkovi do úst tento výrok : /Na adresu pražských horolezců /

" To nejsou horolezci, ale baroni. Na čekatela tě musí doporučit tři členové, na člena zas - aristokrati - a při tom se bojí na Taktovku, na kterou vyleze každý pískař "

Štyrsa tím chce zesměšnit KAČ. Pokud byl Pečírka předsedou požadoval, aby uchzeč o členství v klubu byl doporučen dvěma členy. KAČ měl zůstat společností slušných lidí a neměli do něho proniknouti hulváti. Jistě snaha chvályhodná. "Čekatelé " byli pouze na funkci čvičitelů, nikoliv na členství v klubu. Pilát jako předseda na doporučeních dvou členů již netrval.

Mohl Smítka myslet a mluvit, jak tvrdí Štyrsa ? Byl skutečně zaujat proti pražským alpistům ?

Znal jsem Smítku osobně. Ještě lépe jej znali R.O. Bauše, Jedlička, Dagmar Jedličková a jiní pražští častí návštěvníci Příhraz a Hruboskalska. Poměr nás všech k Turnovákovi Smítkovi a jeho k nám Pražanům, byl přátelský, ba srdečný. Nepamatuji se na žádný výjev, který by bylo lze nazvat nepřátelským .

Smítka se sám přihlásil za člena Klubu českých alpistů v Praze a byl na výborové schůzi konané dne 3.10.1940 přijat, aniž předložil doporučení tří "baronů".

/Viz časopis Horolezec č.4 z roku 1940 Klubovní zprávy str.70./

Knížka "Kamarád ze skal" budí v čtenáři dojem,

že mezi hořolezeckým Turnovem a horolezeckou Prahou byl válečný stav.

Na straně 108 nechává autor Pražáka MUDra Mězla Smítkovi vyhrožovati : "Já ho zalátím, uličníka, já ho zabiju !

Proč to tupení Čabelky a Mězla na straně 81 ?

S Čabelkou v Praze studujícím Turnovákem jsem často a mnoho lezl. Víím, že byl dobrým sportovcem a že by nikdy nejednal, jak Štyrsa líčí.

Aby děj knihy byl napínavější nelze si vymýšlet nehoráznosti na účet jiných lidí.

Materiál a pomocné prameny ochotně poskytli :

Milada Janebová

Theodor Frenzl

Jaroslav Honzá

Ing. Otto Horský

JUDr. Karel Kučera

Josef Pílnáček

Ladislav Škvor

Knihovna v Tyršově domě, Praha
Malá Strana.

Bohumil Schulz, synovec Ludvika Láta.

Všem srdečně děkuji.

Antonín Schier.